

ПРОТОКОЛ № 3
засідання Громадської ради при Державній митній службі України
в режимі ZOOM-конференції

Час проведення: 22 грудня 2022 року, 11:00

Місце проведення: Дегтярівська, 11-Г

від Державної митної служби України:

Вячеслав ДЕМЧЕНКО - В. о. Голови Держмитслужби

Олександр ЩУЦЬКИЙ - перший заступник Голови Держмитслужби

Олег НІКОЛАЙЧУК - заступник Голови Держмитслужби з питань цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації

Олег ГОЯ - директор Департаменту організації митного контролю та оформлення

Олексій КАЛИНОВИЧ - в.о. директора Департаменту боротьби з контрабандою та порушеннями митних правил

Дмитро ПАДУН - в.о. директора Департаменту митних платежів, контролю митної вартості та митно-тарифного регулювання ЗЕД

Володимир МАЛЮГА - директор Департаменту внутрішньої безпеки

Сергій КАЛЮК - начальник Відділу з питань запобігання та протидії корупції

Члени та експерти Громадської ради при Державній митній службі України
приєдналися до ZOOM-конференції

ПОРЯДОК ДЕННИЙ

1. Щодо перспектив позачергової реформи Держмитслужби.
2. Щодо втручання в митне оформлення вантажів співробітників Департаменту внутрішньої безпеки.
3. Щодо використання мультимодального транспортного коносаменту FIATA.
4. Щодо практичної реалізації норм частини третьої статті 247 МКУ при оформленні попередніх митних декларацій типу ЕА з місцями доставки товарів, розташованих в портах Великої Одеси.
5. Щодо необхідності врегулювання проблематики, пов'язаної зі зменшенням ціни фрахту при морських перевезеннях.
6. Щодо результатів впровадження «Антикорупційної програми Державної митної служби України на 2021-2022 роки», затвердженої наказами ДМСУ від 09.12.2020 № 560 та від 28.08.2021 № 652.
7. Щодо створення на сайті Держмитслужби рубрики «Історія» та її наповнення інформаційними матеріалами.
8. Різне.

Галина ВДОВІНА привітала всіх присутніх, подякувала за ефективну комунікацію з профільною громадськістю та суб'єктами ЗЕД представників центрального апарату та митниць та запропонувала перейти до обговорення питань порядку денного засідання.

3 питання 1 Порядку денного

СЛУХАЛИ:

Вячеслава ДЕМЧЕНКА, який тезово розповів про роботу Держмитслужби в умовах воєнного стану, зупинившись на нових викликах та пошуках гідних відповідей на них, особливостях адміністрування митних платежів; чинниках, що вплинули на надходження митних платежів до держбюджету; заходах Держмитслужби, спрямованих на збереження позитивної динаміки надходжень до держбюджету, участі в «Шляхах солідарності» та роботі «зернових коридорів», пропуску вантажів та гуманітарної допомоги, участі в робочій групі «Відкритий кордон» та запровадженні спільного контролю у пунктах пропуску на західному кордоні, модернізації пунктів пропуску задля збільшення пропускнуої спроможності та результативності міжнародного митного співробітництва.

Окремо зупинився на інформаційних атаках на Держмитслужбу, які негативно позначаються на її іміджі, та роботі у напрямку очищення митних лав від недоброчесних працівників.

Зауважив, що наразі на порядку денному реформування митниці не стоїть, а обговорюються питання підвищення заробітної плати митникам, надання митниці статусу правоохоронного органу та криміналізації товарної контрабанди.

Підкреслив, що перспективна реформа митниці полягає в запровадженні митного законодавства ЄС після вступу України до Євросоюзу, а в умовах воєнного стану пріоритеті забезпечення належного виконання функцій митниці, оптимізації роботи підрозділів та максимального використання потенціалу.

ВИСТУПИЛИ:

Галина ВДОВІНА відмітила інформаційний потік негативних публікацій відверто упередженого характеру щодо роботи митних органів та запропонувала розглянути питання стосовно проведення зустрічі з бізнесом у форматі онлайн-селектору, який може значно знизити інфохвилю негативу.

Тетяна ОСТРІКОВА поцікавилася інформацією щодо можливого скорочення штатної чисельності митних органів та зміни підпорядкування Держмитслужби.

Висловилося щодо відсутності централізації та вертикальної системи управління, які повинна було забезпечити створення єдиною юридичної особи, а також щодо перспектив криміналізації товарної контрабанди, розслідування справ по якій на належному рівні унеможливує брак спеціалістів через «недореформування» Бюро економічної безпеки.

ВИРІШИЛИ:

Інформацію взяти до уваги.

3 питання 2 Порядку денного

СЛУХАЛИ:

Віктора БЕРЕСТЕНКА, який розповів про надісланий керівництву Держмитслужби лист щодо втручання в митне оформлення вантажів співробітників Департаменту внутрішньої безпеки (ДВБ), особливо у зоні діяльності Одеської митниці.

Подякував за оперативне реагування ДВБ на звернення та висловив бачення представників бізнесу на роботу ДВБ.

Навів інформацію від одного з перевізників щодо проявів корупції на митному посту «Орлівка», закликавши перевірити наведені факти та вжити відповідних заходів.

Повідомив статистичні дані щодо часу оформлення товарів та великої кількості орієнтувань підрозділу власної безпеки щодо проведення митних оглядів, а також виданих карток відмови Одеською митницею.

Висловив бажання зустрітися з керівництвом ДВБ та запропонував звернути особливу увагу на ситуацію в Одеській митниці.

ВИСТУПИЛИ:

Володимир МАЛЮГА запевнив щодо об'єктивного реагування на викладені у зверненні факти, наголосивши, що ефективно реагувати на чутки дуже складно.

Підкреслив, що, у разі надходження звернення з фактами протиправних діянь з боку митниці, гарантує миттєве реагування та повну конфіденційність заявнику.

Довів до присутніх, що у відповідності до наказу Голови Держмитслужби митницям необхідно реагувати тільки на орієнтування підрозділу власної безпеки, які надходять офіційно, а не по телефону.

Галина ВДОВІНА подякувала керівництву Одеської митниці за регулярні зустрічі з бізнесом та налагоджену комунікацію.

Запропонувала для предметного обговорення та реагування на інформацію, оприлюднену Віктором Берестенком, перш за все, надати відповідне звернення від підприємства-перевізника.

ВИРІШИЛИ:

Інформацію взяти до уваги.

3 питання 3 Порядку денного

СЛУХАЛИ:

Віктора БЕРЕСТЕНКА, який розповів про основні положення Закону України «Про мультимодальні перевезення», який покликаний значно здешевити логістику для українських імпортерів.

Зауважив, що наразі його норми не реалізуються через відсутність ухвалення Кабінетом Міністрів України та іншими центральними органами виконавчої влади форми єдиного перевізного документа та технічних вимог до організації та функціонування мультимодальних терміналів.

Запропонував в якості альтернативи використання мультимодального транспортного коносаменту ФІАТА, який відповідає всім передбаченим Законом вимогам та ще у 1983 році був офіційно визнаний Міжнародною торговельною палатою як документ у практиці акредитива, а наразі є одним з найбільш часто використовуваних комбінованих/мультимодальних транспортних документів у світі.

Закликав до оперативного нормативного врегулювання ситуації, що значно здешевить логістику, що позитивно позначиться на ціні товару для кінцевого споживача.

ВИСТУПИЛИ:

Олег ГОЯ зауважив, що наразі немає підзаконних актів, які б забезпечили реалізацію ЗУ «Про мультимодальні перевезення», хоча законом передбачено їх видання Кабміном, зокрема, форма єдиного проїзного документа повинна бути затверджена постановою КМУ, а не міжнародними стандартами.

Підкреслив, що війна загальмувала процес нормативного просування закону, та закликав спільними зусиллями реалізувати передбачені законом норми, написавши проект постанови КМУ.

ВИРІШИЛИ:

Пропозиції Віктора Берестенка доопрацювати спільно з Департаментом організації митного контролю та оформлення з метою підготовки проекту постанови КМУ.

З питання 4 Порядку денного

СЛУХАЛИ:

Галину ВДОВІНУ, яка розповіла про проблеми, що виникають під час практичної реалізації норм частини третьої статті 247 МКУ при оформленні попередніх митних декларацій типу ЕА в місцях доставки товарів, розташованих в портах Великої Одеси.

ВИСТУПИЛИ:

Павло Корж, менеджер з зовнішньо-економічної діяльності ПрАТ «ІДС», повідомив, що під час зустрічі керівництва Одеської митниці з бізнесом також порушувалося питання щодо ЕА в морських пунктах пропуску, на які через налаштування в інформаційній системі спрацьовують ризики, що унеможлиблює їх прийняття до оформлення.

Повідомив, що до обговорення в режимі ZOOM-конференції підключився директор ДОМК Олег Гоя, який, зокрема, розповів про створення в Держмитслужбі робочої групи за участі представників департаментів ІТ-технологій та організації митного контролю.

Поцікавився результатами напрацювань цієї робочої групи.

Петро СТЕЦЕНКО повідомив, що в пункті пропуску «Краковець» є підрозділ, який чомусь цілодобово оформлює МД типу ЕА.

Олег ГОЯ розповів, що 20% від усіх митних декларацій складають саме МД типу ЕА та акцентував увагу присутніх, що питання оформлення МД типу ЕА знаходиться на постійному контролі.

Запевнив, що, за інформацією керівництва Одеської митниці, наразі здійснюються відповідні організаційні заходи в частині змін місць прибуття у зоні діяльності Одеської митниці, що остаточно врегулює поточну ситуацію.

Повідомив, що з жовтня 2022 року оформлення МД типу ЕА в пунктах пропуску припинено, та закликав усіх, хто має інформацію про їх оформлення, звертатися до підрозділу власної безпеки.

ВИРІШИЛИ:

Інформацію взяти до уваги.

З питання 5 Порядку денного

СЛУХАЛИ:

Галину ВДОВІНУ, яка повідомила, що через воєнний стан в Україні, що негативно позначився на зовнішньоекономічній активності та призвів до зміни логістичних ланцюгів, а також у зв'язку з об'єктивними процесами в міжнародній торгівлі, значно знизилася ціна фрахту при морських перевезеннях.

Зауважила, що через надходження такої інформації від багатьох суб'єктів господарювання було направлено звернення до Держмитслужби з проханням враховувати цю інформацію при визначенні рівня митної вартості.

Подякувала керівництву Департаменту митних платежів, контролю митної вартості та митно-тарифного регулювання ЗЕД за оперативне опрацювання звернення щодо ціни фрахту та конструктивний підхід до розгляду проблематики.

Повідомила також, що зазначеним Департаментом оперативно відпрацьовано звернення щодо застосування норм статті 55 МКУ та результативності судових рішень за позовами суб'єктів ЗЕД про безпідставне коригування митної вартості.

Висловила думку, що багаторічну проблему митної вартості може суттєво гармонізувати митний пост аудит.

ВИСТУПИЛИ:

Віктор БЕРЕСТЕНКО повідомив про результати моніторингу судових рішень у справах про оскарження рішень митних органів про коригування митної вартості.

Проаналізував низькі показники ефективності діяльності у цьому напрямку Держмитслужби у цілому та Одеської митниці зокрема на підставі даних, отриманих на запит до Держмитслужби.

Ілля ЗІБНИЦЬКИЙ поцікавився, які заходи вживає Держмитслужба за результатами моніторингу судових рішень у справах про оскарження рішень митних органів про коригування митної вартості.

Дмитро ПАДУН розповів про механізм моніторингу судових рішень у справах про оскарження рішень митних органів про коригування митної вартості, акцентував увагу на тому, що статистика щодо ефективності винесених рішень про коригування митної вартості через судові рішення на користь суб'єктів ЗЕД носить викривлений характер, що пояснюється, наприклад, багаторічною практикою судових оскаржень, коли справи розглядаються без участі митниці, а рішення виносяться з огляду на практику Верховного Суду України, а також відсутністю коштів, щоб сплатити судовий збір, що зводить нанівець апеляційні скарги Держмитслужби на рішення судів різних інстанцій.

Повідомив, що позови суб'єктів ЗЕД на оскарження рішень про коригування митної вартості у 2022 році зменшилися вдвічі, що можна пояснити, як більш відкритою комунікацією співробітників Департаменту в частині надання консультацій, так і воєнним станом, що призвів до різкого зменшення обсягів імпорту.

Тетяна ОСТРИКОВА запропонувала звернутися до Верховного Суду України з конкретними напрацьованими кейсами для того, щоб сформувавши нову об'єктивну практику розгляду та прийняття рішення у справах про оскарження рішення митниці про коригування митної вартості.

Ірина ЛЯДЕНКО нагадала, що коли Україна вступала до СОТ, однією із ключових вимог була необхідність нормативної фіксації, що судові рішення загального застосування підлягають опублікуванню та використанню їх судами.

Запропонувала проаналізувати рішення щодо коригування митної вартості на предмет їх заповнення інспекторами митниці по шаблону, що у подальшому значно мінімізує перспективи винесення судами рішення на користь митниці.

Володимир МАЛЮГА повідомив, що призначено комісію для проведення виїзної перевірки правового напрямку роботи Одеської митниці під головуванням представників Юридичного департаменту, за результатами якої буде прийнято відповідні рішення.

ВИРІШИЛИ:

Інформацію взяти до уваги.

З питання 6 Порядку денного

СЛУХАЛИ:

Сергія ТРУСОВА, який розповів, що ГР при Держмитслужбі брала участь в обговоренні проекту «Антикорупційної програми Державної митної служби України на 2021-2022 роки» (далі – Програма) та що деякі з пропозицій ГР були враховані при опрацюванні остаточної редакції Програми.

Запропонував при інформуванні про результати впровадження Програми акцентувати увагу на виконанні пунктів, ініційованих ГР при Держмитслужбі, а також висвітлити наступну інформацію: яка роз'яснювальна робота проводилася з громадськістю та представниками бізнесу щодо застосування законодавства з

антикорупційних питань; чи здійснювалася комунікація зі ЗМІ, які, як свідчить міжнародний досвід, відіграють важливу роль у протидії корупційним проявам; чи вивчався досвід Грузії в частині ефективної боротьби з корупцією та чи здійснювався моніторинг щодо впливу на рівень корупції оновленого Закону України «Про Митний тариф».

Поцікавився звітами щодо виконання заходів антикорупційних програм за попередні роки.

Відмітив, що підписання меморандумів сприяло б вирішенню багатьох питань в частині співпраці зі ЗМІ, що позитивно позначилося б на іміджі Держмитслужби у цілому.

Запропонував передбачити Програмою на 2023-2025 роки навчання представників громадськості з антикорупційних питань на зразок семінарів та тренінгів по запровадженню АЕО та NCTS.

ВИСТУПИЛИ:

Сергій КАЛЮК розповів, що «Антикорупційна програма Державної митної служби України на 2021-2022 роки» - перший документ такого формату за всю історію української митниці часів незалежності.

Підкреслив, що Програма затверджується НАЗК, що робить її уніфікованою для всіх державних органів.

Повідомив, що звітування щодо результатів виконання Програми здійснюється у період до 31 січня наступного року, а нова Програма опрацьовується та погоджується ще протягом 4 місяців.

Акцентував увагу, що в діючій Програмі запроваджено та ідентифіковано 25 корупційних ризиків, а влітку 2022 року, за результатами співпраці з НАЗК, було внесено нові корупційні ризики, які стосувалися передачі майна на потреби ЗСУ, пропуску гуманітарної допомоги та оформлення товарів.

Довів інформацію щодо проекту Антикорупційної програми України, яка наразі знаходиться на погодженні в уряді та якою, серед іншого, передбачено створення абсолютно нового органу – Ради громадського контролю при Держмитслужбі, функціонування якої буде здійснюватися на підставі окремо виданого закону, що визначить її статус та функції.

Розповів, що Держмитслужбою розпочато попереднє оцінювання нових корупційних ризиків для нової Програми на 2023-2025 роки.

Запевнив, що буде обов'язково проводитися громадське обговорення проекту Програми на 2023-2025 роки та закликав до спільного опрацювання та надання пропозицій.

Окремо зупинився на особливостях роботи з викривачами.

ВИРІШИЛИ:

Інформацію взяти до уваги.

3 питання 7 Порядку денного

СЛУХАЛИ:

Сергія ТРУСОВА, який детально розповів про доцільність створення на сайті Держмитслужби рубрики «Історія» та її наповнення інформаційними матеріалами.

Аргументував актуальність збереження митних традицій та популяризації історії митниці на теренах України в умовах воєнного стану із залученням фахівців Університету митної справи та фінансів, науковців, представників інститутів громадянського суспільства, у тому числі, Спілки ветеранів митних органів, профспілок Держмитслужби, ГР при Держмитслужбі, які мають бажання працювати у напрямі збереження історії та підготовки історичних нарисів.

Розповів, що його пропозицію щодо створення Комісії для організації напрацювання історичних матеріалів та розміщення їх на сайті у рубриці «Історія» було підтримано на науково-історичній конференції, яка відбулася у жовтні 2022 року в Дніпровському університеті митної справи та фінансів (правонаступнику Академії митної служби України), а також на засіданні митного комітету Громадської ради при Мінфіні.

Повідомив, що наразі здійснюються відповідні організаційні заходи щодо створення Комісії, яка об'єднає зусилля митників, істориків, ветеранів митної служби, членів профспілок митних органів, представників громадськості та сприятиме напрацюванню матеріалів, які будуть розміщені в рубриці «Історія» на сайті Держмитслужби.

Закликав підтримати пропозицію щодо доцільності створення на сайті Держмитслужби рубрики «Історія» та рекомендувати Держмитслужбі створити Комісію, очолити її та організувати спільну роботу членів Комісії щодо наповнення рубрики «Історія» інформаційними матеріалами.

ВИСТУПИЛИ:

Галина ВДОВІНА запропонувала від ГР при Держмитслужбі делегувати до складу Комісії Петра Стеценка та Сергія Трусова.

ВИРІШИЛИ:

1. Підтримати пропозицію щодо започаткування на сайті Держмитслужбі рубрики «Історія».
2. Підтримати пропозицію щодо створення Комісії з питань наповнення рубрики «Історія» інформаційними матеріалами.
3. Делегувати від ГР при Держмитслужбі до складу Комісії з питань наповнення рубрики «Історія» Петра Стеценка та Сергія Трусова.

З питання 8 Порядку денного

ВИСТУПИЛИ:

Олег ГОЯ розповів про європейську практику застосування інституту АЕО та закликав активніше отримувати цей статус, який дасть суттєві переваги при веденні бізнесу.

Навів приклади потужних українських компаній, які рухаються у напрямку отримання статусу АЕО, а також зауважив, що доводиться відмовляти через невідповідність підприємства критерію «фінансова стійкість».

Розповів, що Держмитслужба звернулася до Мінфіну з пропозицією переглянути вимоги до критеріїв щодо надання підприємствам статусу АЕО та спрощень.

Повідомив, що Департамент організації митного контролю та оформлення провів близько 40 різних семінарів та тренінгів роз'яснювального характеру для суб'єктів ЗЕД та посадових осіб митниці з метою активного запровадження АЕО в Україні.

Роз'яснив особливості пропуску гуманітарних вантажів на митну територію України.

Сергій ТРУСОВ поцікавився причинами відсутності активності щодо отримання статусу АЕО та спрощень вітчизняними підприємствами та запропонував публічно обговорювати проблемні питання, які стоять на заваді до АЕО.

Галина ВДОВІНА запропонувала у січні 2023 року провести консультативний тренінг для бізнесу з питань отримання спрощень підприємствами, які не мають статусу АЕО.

Іван КРИВАК порушив питання щодо можливості ввезення в Україну товарів з третіх країн, переміщення яких до цього здійснювалось територією країни-агресора.

Попросив надати роз'яснення щодо ввезення з Європейського Союзу чи інших країн, окрім країни-агресора, товарів походження третіх країн, переміщення яких до ЄС здійснене/здійснюється транзитом через територію країни-агресора.

Петро СТЕЦЕНКО порушив питання щодо оформлення сертифікатів на перевезення форми EUR-1 в електронному вигляді в окремих митницях, запропонувавши невідкладно запровадити механізм подання документів для отримання сертифікату з перевезення форми EUR.1 в електронному вигляді в усіх без виключення митницях Держмитслужби.

Зупинився на порушеннях строків оформлення митної декларації типу ІМ-40-ЕА, запропонувавши Держмитслужбі надати додаткові роз'яснення щодо безумовного виконання посадовими особами митниць положень ч.5 статті 259 МКУ в частині дотримання строків оформлення ІМ-40-ЕА, а також розглянути доцільність внесення змін до програмного комплексу митниці «Інспектор 2006», які б унеможливили вплив людського фактору на часові нормативи.

Довів інформацію компанії ПрАТ «ІДС» про неможливість завершити оформлення митної декларації типу ІМ-40-ЕА в зоні діяльності Одеської митниці.

Наголосив, що на ситуацію, що має місце в морських пунктах пропуску у зоні діяльності Одеської митниці при оформленні МД типу ІМ-40-ЕА, скаржиться низка суб'єктів ЗЕД.

Запропонував невідкладно скасувати непередбачені законодавством «ручні» налаштування формато-логічного контролю в програмному комплексі митниці

«Інспектор 2006», які унеможлиблюють завершення митного оформлення за декларацією типу ІМ-40-ЕА без пред'явлення товарів митному органу в зоні діяльності Одеської митниці.

Розповів про проблему внесення змін до електронної митної декларації, митне оформлення якої не завершено, через ігнорування деякими митницями змін до ПКМУ від 21.05.2012 № 450, внесених постановою КМУ від 27.09.2022 №1090.

Запропонував провести перевірку недотримання вимог ПКМУ № 1090 посадовими особами Житомирської митниці та наголосив на недопустимості оформлення карток відмов у митному оформленні без розгляду по суті заяв декларантів на внесення змін до електронних митних декларацій, митне оформлення яких не завершено.

Валерій ЛУГОВЕЦЬ розповів про складнощі з міжнародним поштовим відправленням з гуманітарним вантажем, який прибув до Одеси, та висловив занепокоєння щодо відсутності в ЄЕК ООН представника Держмитслужби, що негативно позначається на міжнародному статусі української митниці та митного співробітництва у цілому.

Леонід ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ подякував керівництву ДОМК за конструктивну зустріч з представниками АсМАП України, заходи у напрямку організації митного контролю в пунктах пропуску та цифровізації міжнародних автомобільних перевезень в частині запровадження e-TIR.

ВИРІШИЛИ:

1. Інформацію взяти до уваги та відповідного реагування
2. Провести консультативний тренінг для бізнесу з питань отримання спрощень підприємствами/

Головуюча

Галина ВДОВІНА

Секретар

Олена КРИЛАЧ